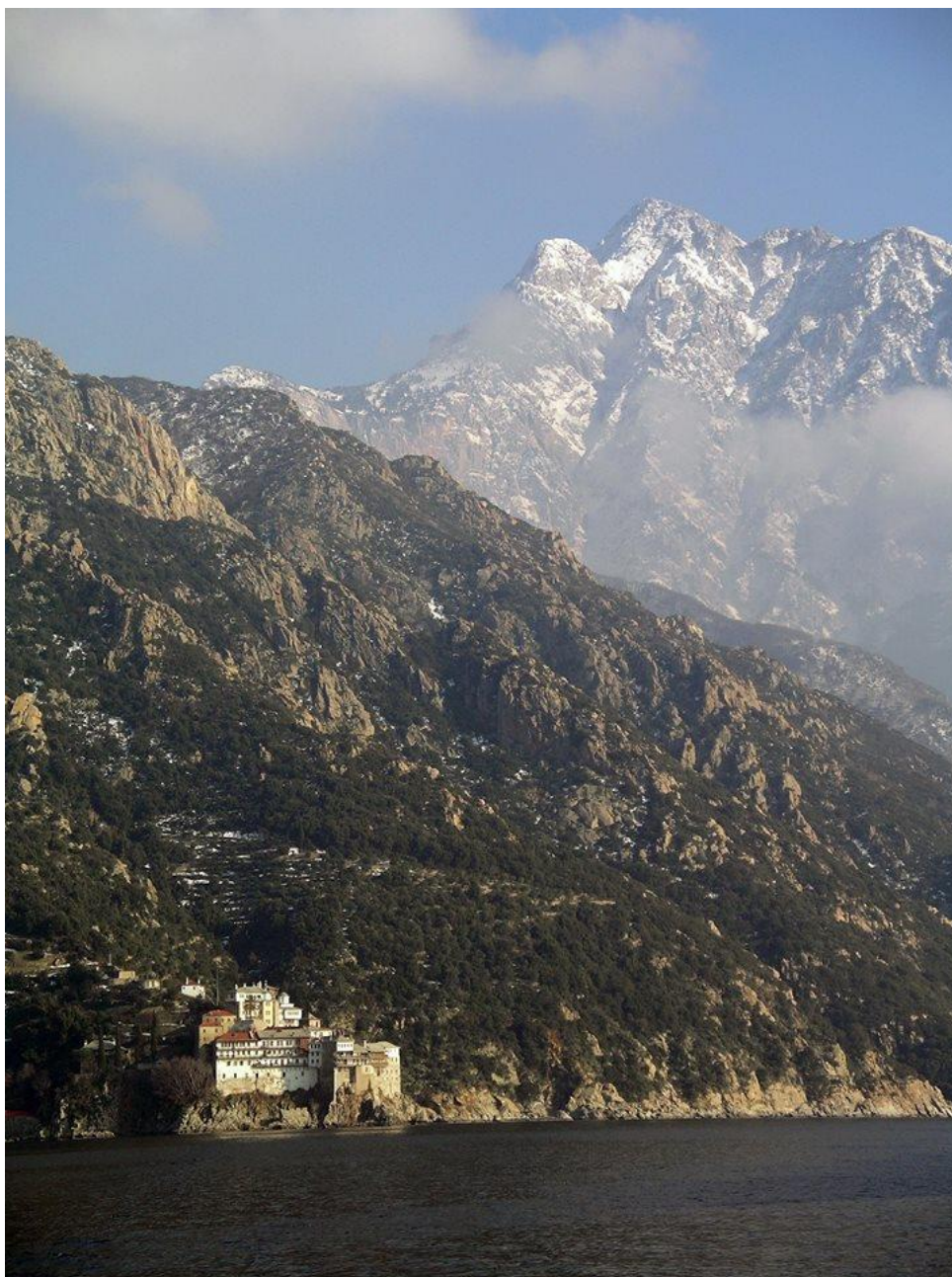

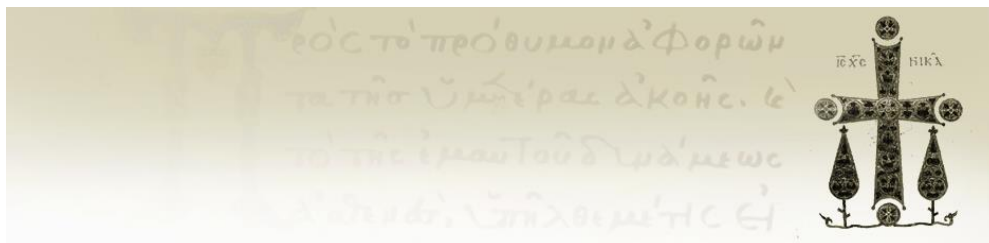
Svatí a všechvalní apoštolové Petr a Pavel

**Podle díla (†) archim. Georgia
Grigoriatského**

**V Bohu zesnulého igumena Posvátného monastýru sv. Řehoře
na Svaté Hoře Athos**

Monastýr sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos

Přínos svatých, všeslavných a všechvalných apoštolů Petra a Pavla svaté Kristově Církvi je tak velký, že zaslouží náležitou pozornost všech, kteří je *pravoslavně* uctívají.

Ctihodný starec Georgios Grigoriatský v jednom svém kázání při příležitosti památky těchto předních apoštolů pravil, že každý musí mít vpravdě *chrysostomovská* ústa, aby důstojně velebil a oslavil jejich význam.

Mnozí z nás vědí, jakou úctu a lásku projevoval sv. Jan Zlatoústý, tento velký církevní Otec, k oběma svatým apoštolům, zejména pak ke svatému apoštolu Pavlovi, jehož obdivovatelem a následovníkem po celý svůj život byl.¹

Nejlépe můžeme zhodnotit přínos obou dvou velkých apoštolů při pohledu na jejich dílo, jak skromně začalo, jak bylo na jednu stranu rozporuplné, jak se vyvíjela jejich úcta ke Spasiteli, na jedné straně od nedůvěry velkého „rybáře“, na straně druhé od nenávistného pronásledování všeho s křesťanstvím spojeného, až po oddané následování, ba až k mučednické smrti obou předních apoštolů, položené pro „Jeho“ jméno.

Jejich apoštolská oddanost přinesla vskutku velké plody, jež čerpáme dodnes i my, dnešní křesťané. Jejich dílo je totiž stále tak velké a působivé, „neboť vše v jejich

¹ Kdysi dávno v Konstantinopoli si jeden muž sjednal schůzku se svatým Janem Zlatoústým, arcibiskupem tohoto sídelního císařského města. Když jeho tajemník odešel, aby sv. Janovi oznámil příchod této návštěvy, a poté co otevřel dveře místnosti, v níž sv. Jan Zlatoústý pracoval, uviděl, jak je sv. Jan zaneprázdněn nějakým rozhovorem s jiným mužem, který byl nakloněn u ucha sv. Jana Zlatoústého a něco mu do něj šeptal. Sv. Jan si zapisoval na papír to, co mu tento neznámý muž diktoval. Janův tajemník nechtěl svého pána obtěžovat, a proto šel říci návštěvě, aby chvíli počkala. Pokaždé, když se šel podívat, zahlédl stejný obrázek: oba dva muže pracující u stolu a sv. Jana zapisujícího něco do svých materiálů.

Nakonec se návštěvník rozhořčil a odešel. Když pak Janův tajemník konečně našel svého Pána, jak odpočívá, vyprávěl mu o návštěvníkovi, který s rozhořčením odešel. Svatý Jan se ho zeptal, proč ho okamžitě nezavolal. Jeho tajemník mu vysvětlil, že ho nechtěl rušit při práci, když byl navíc zaměstnán rozhovorem s tím druhým mužem. Sv. Jan Zlatoústý odpověděl, že ve své kanceláři byl pořád sám a že s ním nikdo nebyl.

Říká se, že oním mužem, diktujícím do ucha sv. Janovi nějaká slova, byl sv. apoštol Pavel, který se mu v tu chvíli zjevil. Radil mu při jeho práci nad výklady Listů sv. apoštola Pavla, jimiž se tehdy sv. Jan zabýval. A tajemníkem sv. Jana nebyl nikdo jiný než sv. Prokl, pozdější patriarcha konstantinopolský (v letech 434-446 po Kr.), který také sepsal světcův životopis.

Na znak pravdivosti tohoto vyprávění a události, kterou zaznamenali Janovi životopisci, se do dnešních dní dochovalo jedno ucho sv. Jana Zlatoústého neporušitelné. Nachází se dnes ve zvláštní schráně v monastýru Vatoped na Svaté Hoře Athos. <https://www.vatopedi.gr/i-moni/monachikos-vios-i-m-vatopediou/i-kara-tou-agiou-ioannou-tou-chrisostomou-2/>

životě bylo zasvěceno Kristu, Vtělenému Synu a Božimu Slovu,“ jak uvádí starce Georgios.

Jejich víra v Boha nebyla pouze pomyslná, abstraktní, vždyť oba dva byli již horlivými následovateli svého židovského náboženství.

To, co je činilo velkými, jedinečnými sloupy a základy svaté Kristovy Církve, je totiž jejich víra, láska, oddanost, éros, srdečná touha čili hluboká touha po druhé Osobě Svaté Trojice, po vtěleném Božím Slovu, po Kristu.

Starce Georgios praví, že „jejich život byl oddán Kristu, oni pro Něj žili, dýchali Jím, neměli jinou lásku kromě Krista, neměli jiné myšlenky než myšlenky na Krista“. „Kristus vládl nad jejich srdcem, vládl nad jejich myslí, jejich vůle Mu byla oddána a stejně tak i celé jejich nitro.“

Jejich život byl podle starce Georgia tak „oddán“ Kristu, tak jemu „zasvěcen“, že mohli oba dva velcí apoštolové svorně říci: „Žiji tedy již ne já, ale žije ve mně Kristus.“ (Gal 2, 20)

„Měli společnou zkušenost, která nebyla vůbec psychologická, ale jednalo se o projev blahodati Duchu Svatého, tak že jejich vlastní „já“ (ego) bylo tehdy již cele umrtveno, přestalo působit, už v nich nežil individualismus, ale přebýval v nich Bohočlověk Kristus, a z Něj vše vycházelo a k Němu se opět vše vracelo jako ke svému cíli.“

A protože svatí apoštolové takto žili a prožívali Krista ve svém životě, stejně tak ho také všem hlásali. Hlásali, že „nikdo nemůže položit jiný základ nad ten, který je již položen, jímž je Ježíš Kristus“ (1Kor 3,11). Nikdo z nás, jak připomíná starce Georgios, nemůže použít ani položit jiný základ, aby na něm založil svůj vlastní život, společenství s ostatními (lidmi), klid své duše a cokoli dobrého existuje, než základ našeho Spasitele. To jsou slova apoštola Pavla. Pouze jeden je „pevný základ“, „nepohnutelný“, „jistý“, „neochvějný“, „věčný“: a tím je Pán Ježíš Kristus.

A svatý apoštol Petr? Co kázal on? Jaké bylo jeho první kázání, když přijal po svátku svaté Padesátnice blahodat' Duchu Svatého? Hlásal nebojácně tato slova: „A v nikom jiném není spasení, protože lidem není dáno jiné jméno pod nebem, v němž bychom měli být spaseni.“ (Sk. 4,12) Spásu nemůže přinést ani zajistit nikdo jiný pod sluncem než jen Boží Syn, Ježíš Kristus.

Nezapomeňme také, že většina těch, kteří Krista hlásali, zpečetili svůj život mučednickou krví či vyznavačstvím. Co je ještě dojemnější a podivuhodnější, jak naznačuje starce Georgios, „že ti, kteří v Krista uvěřili jako ve středobod spásy člověka a světa, byli ti, kteří ho nejprve pronásledovali, podobně jako sv. apoštol Pavel, nebo pochybovali o Kristově božství anebo byli malověrní jako sv. apoštol Petr“. Poté, co přijali blahodat' Duchu Svatého, stali se však pevnými a neochvějnými

zvěstovateli „milosti za milostí“, kterou přijali, a neexistoval pro ně již nikdo jiný než Kristus.

„Toto zvěstování o Kristu jako jedinečném Spasiteli člověka a světa, ale rovněž (Spasiteli) naší společnosti, předali svatí Apoštolové také nám, což se stalo skrze naši svatou Církev. Neboť svatý apoštol Pavel, když přišel do naší pozeňnané (řecké) vlasti, co kázal, když ji třikrát navštívil, když ji prošel celou, když dorazil sem až sem do Makedonie, kterou posvětil? Zvěstoval přirozeně Krista. Koho zvěstoval Soluňským? Krista. Koho zvěstoval ve Verii? Bohočlověka Krista. Koho zvěstoval Korintským? Krista. Koho zvěstoval, když tudy, píd' za pídí, procházel? Krista, Bohočlověka.“

Od svatých apoštolů Pavla i Petra jsme my všichni, křesťané všech věků, přijali víru v Bohočlověka Krista.

„A to je víra Církve, to je základ naší Církve, to je Tradice Církve, kterou přijala, kterou žije a kterou nadále předává: víru v Bohočlověka Krista.“

A co dodává starec Georgios k „víře“ předané nám svatými apoštolů ve spojitosti s Tradicí Svaté Hory Athos?

Když srovnáte ducha Svaté Hory, vezdejší život, bohoslužebný řád, modlitbu, zkrátka vše, co se zde koná, jak naznačuje starec Georgios, pak všechno je následovné: „Ježíš Kristus jako střed našeho života. Ježíš Kristus jako ten, kdo dává rytmus našemu životu. Ježíš Kristus jako dárce smyslu a cíle našeho života. Ježíš Kristus jako vůdce našeho života. Ježíš Kristus jako ten, *kteřý naplňuje všechno ve všem* (Ef 1,23).“

„A to je patrné zejména z modlitby myslí a z ustavičné modlitby „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným.“ Pokud na jednu stranu postavíme poslání svatých apoštolů Petra a Pavla a jejich kázání, a na druhou stranu (modlitbu): „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným“ spolu s celým *christocentrickým* životem Pravoslaví a Svaté Hory Athos, uvidíme, že jde o stejné Evangelium, o stejné kázání, stejnou Tradici, stejného ducha. A to díky tomu, že máme velké pozeňnaní být nejenom učedníky svatých Apoštolů, nýbrž také proto, že žijeme stejným duchem svatých Apoštolů, stejnou zvěstí, stejnou zkušeností, jakou měli svatí Apoštolové, avšak nejen Petr a Pavel, ale všech Dvanáct apoštolů. A proto dnes s nimi zachováváme tajemné a niterné společenství, takže nás toto vzácné obecnství s nimi naplňuje nevýslovnou radostí a duchovní útěchou. Jedná se o radost, o níž Pán pravil: *A vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme* (Jan 16,22).“

Starec Georgios vybízí své spolubratry, a v širším smyslu také nás, věřící ve světě, aby nikdo z nás nepřestával projevovat vděčnost Trojjedinému Bohu za to, že jsme všichni přijali a nadále zachováváme víru svatých Apoštolů, předanou nám předešlými generacemi mnichů a svaté Církve. Tuto víru a tento život v Bohočlověka Krista.

„Zachovejme tuto víru až do konce, buďme v ní pevní, nepohnutelní, ochraňující ji jako vzácné dědictví (*odkaz*), tento skutečný poklad *jsoucí v hliněných nádobách* (2Kor 4,7).“

Nezapomeňme odkaz svatých Apoštolů, nikdo z nás, zejména ne v dnešní době, která je ohrožována duchem materialismu, ateismu, kdy mnozí zapomínají na velké misijní dílo svatých Apoštolů, na nichž byla založena Jedna, Svatá, Obecná a *Apoštolská* Církev Kristova.

Neklaňme se cizím bohům, ale Bohočlověku Kristu, jedinému a svatému, neopouštějme pravdivého Syna Božího, pravdivého Boha našich svatých Otců, Bohočlověka Krista, a nedávejme před ním přednost falešným bohům, které přináší nekřesťanský duch dnešní společnosti, která nás obklopuje.

Tak vybízel archim. Georgios ještě za svého blaženého života své věrné věřící ve svých kázáních o svatých Apoštolech. Stejným způsobem promlouvá skrze své dílo a odkazy i k nám, dnešním následovníkům svatých Apoštolů, abychom neztráceli ze zřetele velké dílo těchto nejbližších učedníků a následovníků našeho Spasitele, kteří ve své většině položili za Něj i svůj život.

Svátek sv. apoštola Bartoloměje (ze Dvanácti) a Barnabáše (ze Sedmdesáti)

11.6./24.6.

vybral a přeložil Michal Dvořáček

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις τους αγίους Απόστολους Πέτρον και Παύλον (1983). In: *Ομιλίες σε εορτές των Αγίων (των ετών 1981-1991) Β'.* Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2017, s. 211-219. ISBN: 978-960-7553-35-5.